

ΕΥΤΕΡΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

Φυλλ. 52.

Τόμος. Η'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1854.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΕΝΙΕΡΟΣ

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 51).

‘Ο Φίλος.

Εἰς τὴν τρομερὰν ἐκείνην θέσιν ὁ Ἀνδρέας δὲν ἤκουσεν οὔτε ἐνθυμεῖτο ἄλλο τι εἰμὴ τὰς τελευταίας λέξεις τῆς Κομήσεως ὁ ἔρωσ μου σὰς εἶναι ἀπαισίος; ἢ μάλλον εἰπεῖν ἐνεθυμεῖτο τὰς δύο πρώτας.

Ὁ ποιητὴς ἠλόγει τὸ κινδυνῶδες ἐκεῖνο τύχημα τὸ ἀποσπᾶσαν τὴν ἐξομολόγησιν τῆς καρδίας τῆς Μαργαρίτας, καὶ αἰσθανόμενος ἰσχνὸν ἐκ τοῦ ἔρωτος ἐκείνου τοῦ ἀποκαλυφθέντος εἰς ἐκμυστήρουν τσοσούτω γενναίαν, δὲν ἐφοβεῖτο ἐκτοτε οὐδόλως τὰς κίματράς ἀπειλὰς τοῦ μέλλοντος.

Τὸ δὲ μέρος τῶν κήπων τῶν Βερσαλλιῶν τὸ ἀπολλήγον εἰς τὴν κλίμακα τῶν Γιγάντων, ἦτον ἐντελῶς ἔρημον· οἱ δύο φυγάδες διέβησαν τὴν

κυκλοφερῆ οἰκοδομὴν τῶν Κρηνῶν ἄνωγον τότε ὡς ἡ λάρναξ ναΐδος φυγούσης, καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγαν τοῦ μεγάρου.

Ἡ δὲ Ἀγγελικὴ ἔλαβε διὰ σημείου ἐμφαντικοῦ τὴν διαταγὴν νὰ μείνῃ ὀπίσω καὶ νὰ παρατηρήσῃ τὰ κινήματα τῶν ἱερυνόντων.

Ὁ Ἀνδρέας μόνον τὴν Κομήσαν Μαργαρίταν ἔβλεπε καὶ ἐσύρετο μηχανικῶς ὑπ’ αὐτῆς εἰς δρόμον ταχύν. Ἐὰν ἦτο κύριος δύο θλήσεων, δὲν θὰ ἐσκέπτετο νὰ φύγῃ τὰς μαγικὰς ἐκείνας σκιὰς, ὅπου οἱ ἐρωτικοὶ δῶλογοι ἔχουσι λόγους ἀρρήτου γλυκύτητος, ἀλλ’ ἔπρεπε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν βιαίαν ᾄθησιν τῆς γυναικὸς ταύτης, ἥτις πρὸ παντὸς ἄλλου περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Χενιέρου ἐφρόντιζε.

Ζωηρῶς ἀνεσκήρτησεν ἡ καρδίκα τοῦ ποιητοῦ ὅταν ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν σκοτεινῶν θόλων τῶν δειδροστιχιῶν, καὶ ἀνεκάλυψαν τὴν μεγάλην κλίμακα, ὅλην ἀστράπτουσαν ἐκ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου.

— Τώρα, εἶπεν ἡ Μαργαρίτα ἄ: μὴ προδοθῶμεν· ἄ: περιπατήσωμεν με σὺνθεσι βήθη, διὰ νὰ μὴ προκαλέσωμεν οὐδενὸς τὴν προσοχὴν,

Λέγουσα δὲ ταῦτα ἀφῆκε πεσοῦσαν τὴν πρῶτον καλύπτραν τῆς, οὐχὶ διὰ νὰ σκεπάσῃ τὴν μορφήν ἀλλὰ διὰ ν' ἀποκρύψῃ τὸ κάλλος τῆς, διότι τὸ ἄνδρῳ του μεγάρου, δὲν ἦτον ἔρμηον ὡς ἡ ἄλωή του παραδείσου.

Διέβησαν τὸν θόλον τοῦ μεγάρου, καὶ κατέβησαν πρὸς τὸ μέρος τῆς πόλεως δεξιᾷ εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου. Ἐκείθεν διευθύνθησαν πρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ Λαοῦ, καὶ περῶντες τὸ λιθόστρωτον ἔφθασαν εἰς τὴν συστάδα τῶν δένδρων ὅπου ἐκρύπτετο ἡ εἴσοδος τῆς ὑπογείου διόδου.

Προσῆλθον λοιπὸν εἰς τὸ σωτήριον ἐκεῖνο ἄσυλον, καὶ ἐξέφυγον τοὺς διώκτας αὐτῶν. Ἀφοῦ δὲ διέβησαν καὶ τὸ ὑπόγειον, ἡ κόμησσα ἠκροάσθη στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπὶ τοῦ πλαισίου τῆς μεσόδμης, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἡ οἰκία τῆς ἦτον ἔρμηος, πρὶν ἢ εἰσελθῇ, καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς θόρυβος ἤρχετο μέχρις αὐτῆς, ἤνοιξαν τὸ μυστικὸν πλαίσιον, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πρῶτην αἴθουσαν.

— Δὲν πρέπει ν' ἀπατηθῶμεν, εἶπεν ἡ Μαργαρίτα· τὸ ἄσυλον τοῦτο στιγμιαίαν ἀσφάλειαν σὰς παρέχει μόνον· ἄς σκερθῶμεν περὶ ἄλλου καλειτέρου.

Ὁ Χενιέρος ἐκύτταζε τὴν Κόμησσαν διὰ νὰ συγκινήσει οὐδὲν μαρτυρούσης περὶ τῶν κινδύνων τῆς ὥρας ἐκείνης· τὸ πρόσωπόν του ἐξέφραζε τὴν ἀγγελικὴν γαλήνην τοῦ παραδείσου. — Ὁ τόπος οὗτος εἶναι καλὸς, ἐφαίνετο λέγον· ἄς μείνωμεν ἐδῶ· διατὶ ν' ἀλλάξωμεν κατοικίαν ἐνῶ εἴμεθα καλά;

Ἡ Κόμησσα ἐμάντευσε τὸν στωϊκὸν λογισμὸν τοῦ ποιητοῦ, καὶ θλίβουσα ζωηρῶς τὴν χεῖρα του, τῷ εἶπε.

— Ἐννοεῖτε καλῶς ὅτι δὲν εἰμφορεῖτε νὰ μείνῃ ἐδῶ. Οἱ ἰχνεῦται ἔχουσι τὴν νοημοσύνην τοῦ ἐπαγγέλματος των. Ὁ ξενοδόχος τῆς Λύρας τοῦ Ἀπόλλωνος θὰ ἐξετάσῃ, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προδίδεται τις ἐκ τῶν ἐλαχίστων ἐνδείξεων. Ἄς προλάβωμεν πᾶσαν προδοσίαν ὡς καὶ πᾶσαν ἀφροσύνην, ὥστε ἂν μᾶς μένῃ ὥρα τις ἀναπαύσεως μὴ τὴν χάνωμεν ὡς τὰ παῖδια. — Μία ὥρα! εἶπεν ὁ Χενιέρος διὰ φωνῆς μελωδικῆν τρυφερότητα ἐκδηλούσης, μία ὥρα! ὦ! τί ὠραῖος αἰὼν πρὸ τοῦ θανάτου! — Χενιέρε, εἶπεν ἡ Κόμησσα ζωηρῶς, δὲν θέλω ἐγὼ νὰ σὰς ἀπωλέσω· τὸ χρέος μου εἶναι νὰ σὰς σώσω καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλετε . . . καὶ μαλιστα χωρὶς κ' ἐγὼ νὰ τὸ θέλω.

Ἡ συγκίνησις ἐσκέπασε τὰς τελευταίας λέξεις τῆς ὡν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν δὲν ἐνόησεν ἀμέσως ὁ ποιητής.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ Χενιέρος, φοβοῦμαι μήπως δὲν σὰς ἐξαναϊδῶ πλέον ἐάν σὰς ἀφήσω σήμερον. Καὶ ἂν δὲν σὰς ἰδῶ πλέον, τί νὰ τὴν κάμω τὴν ζωὴν αὐτὴν τὴν ὁποίαν θὰ μοῦ σώσετε; — Χενιέρε, σὰς ὀρκίζομαι τὴν ὥραν αὐτὴν τὴν τοσοῦτον ἐπίσημον καὶ διὰ τοῦς δύο μας, σὰς ὀρκίζομαι

ὅτι θὰ ἦμαι ἐδική σας . . . ἀλλ' ὑπακούσατε εἰς τὸν ἔρωτά μου . . . ὅταν σὰς λέγῶ τοῦτο, σημαίνει ὅτι εἰξεύρω πολὺ καλὰ τί σὰς λέγω . . . ἐδῶ θ' ἀνακαλυφθῆτε . . . εἰς τὸ κατάρaton ἐκεῖνο ξενοδοχεῖον εὐρῆκα τὸ κλειδίον τῆς οἰκίας μου . . . ἕκαστον βῆμα σήμερον εἶναι πράξις ἀφροσύνης· διατὶ ἔλαβον τὰ κλειδιά εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐκεῖνο!

. . . Καὶ ἄλλως, καὶ τὸ πταίσμα αὐτὸ ἂν δὲν ἐγίνετο, θὰ περιεπιπτομεν εἰς ἄλλο. Σήμερον τὰ πάντα εἶναι πταίσματα . . . Δὲν εἰξεύρει τις πῶς νὰ ζῆσῃ, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ζωὴν του! . . . Ἡ κεφαλὴ μου φλέγεται . . . Εἶμαι παρῆφρων, . . . Ἰπάρχει αἷμα περὶξ ἡμῶν· μὴ κωφεύετε! . . . Ἀγαπάτε με καθὼς θέλω νὰ ἦμαι ἀγαπημένη . . . ὡς σκλάβος εἰς τὰς δυστυχεῖς στιγμὰς σας, ὡς κύριος εἰς τὰς εὐτυχεῖς!

Ἡ Μαργαρίτα ἐφαίνετο ὥσει διακειμένη ἐν οὐρανῷ ἐκστάσει· ἡ μορφή τῆς ἐλαμπεν, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐξήστραπτον ὡς οἱ τῆς Πυθίας· καὶ ὁ ἔξχαλλος ἐνθουσιασμός τῆς ἐδύνατο νὰ ὑποδουλώσῃ βασιλεῖς.

Ὁ δὲ Χενιέρος παράφορος ἐκ χαρᾶς ἔπασσε γονυκλιτῆς καὶ φιλῶν τὰ κράσπεδα τῆς ἐσθῆτός τῆς, εἶπε:

— Ὅμιλήσατε· παραδίδομαι ὅλος εἰς τὴν ἰσρὰν θέλησίν σας. Ἰπκανοῦ . . . — Ἀμέσως πρέπει ν' ἀναχωρήσητε διὰ Βιροφλαί, εἶπεν ἡ Μαργαρίτα· γνωρίζετε τὸ πτημα τοῦ Διονυσίου, ἐκεῖ θὰ μετεμφισθῆτε ὅπως δῆποτε καὶ κανεὶς δὲν θὰ δυνθῆθῃ νὰ σὰς ἀνακαλύψῃ εἰς τὴν ἀποχώρησίν σας. Ἐκείθεν δύνασθε νὰ γράψετε εἰς τὸν ἀδελφόν σας . . .

— Ὡ Μαργαρίτα! δὲν μ' εἶναι πλέον συγχωρημένον νὰ ἐλπίζω εἰς τὸν ἀδελφόν μου· ἡ ἐπιβροή του ἠρνήσθη ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς λέσχης τῶν Κορδελιέρων, ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Καμίλλου Δεμουλίνου. Τίς αἶδε μαλιστα, ἐάν τὴν ὥραν αὐτὴν, ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος Μάριος Ἰωσήφ δὲν ἐκηρύχθη ἐκτὸς τοῦ νόμου; ὅλαι αἱ γενναῖαι φωναὶ τῶν καλειτέρων πολιτῶν, ἐσβέσθησαν. Ἀνεγνώσατε, προχθὲς εἰς τὸ δημόσιον φύλλον τὴν υπερῆφρον ἀποστροφὴν τοῦ νέου Ρόβεσπιέρρου πρὸς τὸν Ἔβερ; « Σὺ, τῷ ἔκραξε, σὺ εἶσαι ὅστις ἐξανήγειρες τὸ πλῆθος ἀποπειρωμένον κατὰ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας » ὁ Ἔβερ ἐκύτταζε τὸν Ρόβεσπιέρρον διὰ βλέμματος ὑποσχόμενον τὸν θάνατον, καὶ ὁ Ρόβεσπιέρρος ἠναγκάσθη νὰ ὀρμήσῃ εἰς τὸ βῆμα καὶ ν' ἀπαγγεῖλῃ λόγον πολὺ δεξιὸν διὰ νὰ συνδιαλλάξῃ τὸν ἀδελφόν του μετὰ τοῦ τρομεροῦ Ἔβερ, καὶ μόλις ἀτελῶς ἐπέτυχεν, ὁ ἀπόλυτος αὐτὸς δικτάτωρ! καὶ θέλετε ὁ ἀδελφός μου Μάριος Ἰωσήφ νὰ δυνθῆθῃ νὰ μὲ σώσῃ ἐάν ζητήσωσι τὴν κεφαλὴν μου! Μαλιστα, εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ ἀδελφός μου θὰ ἔλθῃ νὰ ριφθῇ μετὰ τῶν δικαστῶν μου καὶ τοῦ δημίου, ὅταν θὰ ἔχῃ τὰς χεῖρας δεσμίους, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θὰ ζήτῃσω τὴν βοήθειάν του, πρῶτον διότι θὰ ἦναι ἀνωφελὲς, καὶ ἔπειτα διότι θὰ ἐκτεθῇ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς ἐκδίκησιν θανάσιμον. Δὲν εἰμφορῶ λοι-

τὸν Μαργαρίτα νὰ προκαλέσω ἐγὼ τὸν ἀδελφόν μου εἰς κίνημα ἀνωφελές, πρὸς ἐμὲ, καὶ ἴσως θανάσιμον δι' αὐτόν. — Καλὰ λοιπὸν Ἀνδρέα, ἐὰν ἔχη οὕτως μὴ κράζετε κανένα εἰς βοήθειάν σας, καὶ μέναιτε εἰς οἶκον ἀσφαλῆ. Τὸ κακὸν ἐφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον. Τὸ καλὸν πλησιάζει νὰ φανῇ ὀλίγην σύνεσιν ἀκόμη καὶ ἡ εὐτυχία ἔρχεται. Ἀναχωρήσατε εὐθύς. Σὰς βεβαιῶ . . . Μάλιστα, ἀνακαλύπτω τὸν λογισμόν σας εἰς τοὺς ὀρθλημούς σας, καὶ δὲν ἀποκρίνομαι εἰς ἐρωτήσιν ἄφωνον. Ἐλπίζετε εἰς τὸ ὑπόγειον τῆς οἰκίας ταύτης, ἀλήθεια; . . . Καλὰ! μάλιστα, ἦτον ἄλλοτε, πρὸ ἑνὸς ἔτους, ἀλλὰ σήμερον δὲν ὑπάρχει πλέον μυστικὸν εἰς τὰς ὀροφάς, ὑπὸ τὰ δάπεδα. Οἱ κατ' οἶκον ἐρευνῶντες ἀνεπτύχθησαν εἰς τὸ ἐπάγγελμά των. Ἀνιχνεύουσι τὸ πᾶν καὶ τὸ πᾶν ἀνακαλύπτουσι· κανεὶς δὲν τολμᾷ πλέον νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὰ ἄσυλα ταῦτα τὰ ἐφευρεθέντα ὑπὸ τοῦ τρόμου, καὶ ἀνακαλυφθέντα διὰ τῆς πείρας. Ὄθεν, ποιητά μου μὴ ζητεῖτε τὴν σωτηρίαν ἐκεῖ ὅπου δὲν εἶναι· εἶναι εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Βιροφαλί. Ἀναχώρησε ἡμίσει· ἀναθλεπόμεθα, σοὶ τὸ ὀρκίζομαι . . . — Μαργαρίτα, εἶπεν ὁ Χενιέρος, ὑπάγω πανταχοῦ, ἀκολουθῶ εὐπειθῶς τὴν διεύθυνσιν τῆς χειρός σου, ἐὰν μοι ὑπόσχεσαι ὅτι θὰ ἔλθῃς νὰ ἐπισκεφθῇς τὴν οἰκίαν τοῦ προγεγραμμένου σου. — Περισσότερον ἀκόμη, τὸ ὀρκίζομαι Χενιέρε . . . αὐριον ἀναθλεπόμεθα εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Διονύσιου. — Ἀναχωρῶ! ἐφώνησεν ὁ ποιητὴς ἐξημέμενος. — Τώρα, εἶπεν ἡ Κόμησσα, τὸ ὑπόγειον θὰ μᾶς ὠφελήσῃ ἀκόμη διὰ νὰ κρύψωμεν τὴν φυγὴν σου μέχρι τῆς εἰσόδου εἰς τὸ δάσος· ἔλα, μὴ χάνωμεν καιρὸν.

Καὶ ἡ Κόμησσα ἐστρεψε τὸ ἐλατήριον, τὸ πλαίσιον τοῦ ὑπογείου ἠνεώχθη, καὶ κατέβησαν συνθλίβοντες ἰσχυρῶς τὰς χεῖρας ἀλλήλων καὶ οὐδεμίαν λέξιν εἰπόντες μέχρι τῆς ἄλλης ἐξόδου. Ἐκεῖ ὁ ποιητὴς πατῶν ἐπὶ τῆς πρώτης βαθμίδος τῆς ὑπογείου κλίμακος καὶ ἐκφέρων τὸν ἕτερον πόδα ἐπὶ τῆς χλόης τοῦ δάσους ἐνηγκαλισθὴ τὴν Μαργαρίταν, καὶ ὑπακούων εἰς χειρονομίαν φιλικῶς ἐπιτακτικὴν, ἐξῆλθεν ὑπὸ τὸν πυκνὸν θόλον τῶν μεγάλων δένδρων τῶν αἰωνίων αὐτῶν προστατῶν ὄλων τῶν προγεγραμμένων.

Ὁ Ἀνδρέας ἐβόησεν ἐπὶ ὁδοῦ λίαν γνωστῆς, ἣ τις τῷ ἀνεκάλει ἄλλας ὥρας γλυκυτέρας μὲν ἀλλ' ἄνευ μέλλοντος. Τὴν φορὰν ταύτην τοῦλάχιστον, περὶ τὸ τέλος τῶν βασάνων τοῦ ἔσλεπτεν ἀστράπτουσαν τὴν εὐτυχίαν.

Ἦσαν τότε αἱ μεγαλειότεραι ἡμέραι τοῦ ἔτους. Καίτοι δὲ πολὺν χρόνον κατέτριψε προηγουμένως, ὁ Χενιέρος ἐφθασεν εἰς τὴν θύραν τῆς ἐπαύλειος πρὶν ἢ δύσῃ ὁ ἥλιος, ἔκρουσε τὸν κώδωνα καὶ ἄγνωστός τις ἦλθε καὶ ἤνοιξε.

— Τί ζητεῖτε; εἶπε διὰ τόνου δυσπιστίας. — Τὸν Διονύσιον· ἀπήντησεν ὁ Χενιέρος ῥίπτων βλέμμα περιέργον εἰς τὰ ἔνδον τοῦ κήπου. Μὴν ἠπατήθην ἴσως; — Μάλιστα, πολῖτα, εἶπεν ὁ ἄ-

γνωστός· ὁ Διονύσιος ἐπώλησε τὴν ἔπαυλιν του (1) πρὸ ἑννέα μηνῶν εἰς τὸν πολίτην Βαρρᾶ. — Καὶ ποῦ νὰ εὑρίσκεται τώρα, ὁ Διονύσιος; ἠρώτησεν ὁ Χενιέρος. — Ἄ! αὐτὸ δὲν τὸ εἰξεύρω. Ποτὲ δὲν ἤμουν ὑπηρέτης τῆς ἐπαύλειος του.

Καὶ ἡ θύρα ἐκλείσθη ἀποτόμως ἐπὶ τὸν Ἀνδρέαν Χενιέρον.

Ὁ νέος προγεγραμμένος ἀπέμεινεν ἐπὶ τινα χρόνον ὡς ὁ κεραυνόβλητος τοῦ Ὀβιδίου, κ' ἐπειδὴ ὤφειλε ν' ἀποφασίσῃ ὀριστικῶς πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἡ πρώτη ἐλθοῦσα εἰς τὸ πνεῦμά του ἰδέα τῷ ἐφάνη ἡ ἀρίστη· ὁ Χενιέρος ἀνεστράφη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Βερσαλλίων, ἀλλ' ἐν τῇ ἀποφάσει νὰ δεῖξῃ σύνεσιν καὶ ὑπακοὴν εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς Κ. Πρεσσῦ.

Ἦτον ἀκόμη ἡμέρα ὅταν ὁ ποιητὴς ἐφθασεν εἰς τὴν συστάδα τῶν δένδρων τοῦ ὑπογείου, ἀλλ' ἀπέσχε τοῦ νὰ εἰσελθῇ ἐκεῖθεν φοβούμενος μήτοι ἀπαρῆσθαι εἰς τὴν Κόμησσαν. Ἀνέμεινε τὴν νύκτα, καὶ ὅταν τὸ σκότος ἐπελθὼν προεστάτευε τὰ μάλιστα ἐπικίνδυνα, κατέβη τὸ λιθόστρωτον τῆς ὁδοῦ τοῦ Λαοῦ, καὶ τοξεύων βλέμμα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Κ. Πρεσσῦ δὲν εἶδε λάμπων οὐδὲν φῶς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, καὶ τοῦτο δὲν τὸν ἐξέπληξε πολὺ, διότι, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, εἶναι πιθανῶς μετὰ τῆς Ἀγγελικῆς εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ κήπου.

Ἐξηκολούθει βολίζων πρὸς τὴν πόλιν, ὅτε εἶδεν εἰς μίαν τῶν γωνιῶν τῆς ὁδοῦ, συμπλέγματά τινα περιέργων ἰσταμένων καὶ συνομιλούντων ὡς συμβαίνει πάντοτε, καὶ τὴν νύκτα προσέτι ἐπὶ τῆς θέσεως ὅπου κατὰ τὴν ἡμέραν ἐγένετό τις σκηνὴ ἐν καιρῷ ἐπαναστάσεως· οἱ περιέργοι διαδέχονται ἀλλήλους ἐπ' ἄπειρον καὶ μετὰ τὴν ἀφάνειαν τοῦ ἀντικειμένου τῆς περιεργείας των. Μάλιστα δὲ σχεδὸν πάντοτε οἱ περιέργοι εἶναι οἱ σπορεῖς τῶν στάσεων.

Ὁ Χενιέρος ἐπέδειξε τὸ θῆμα ἀτμηλές, καὶ μεταβάλλων τοὺς συνήθεις αὐτοῦ τρόπους, ἠνώθη μετὰ τοῦ πρώτου συμπλέγματος τῶν περιέργων ἐκείνων· ἔλεγον δὲ τινες τῶν συνομιλούντων.

— Τίποτε δὲν ἤνουν, πολῖτα, καθόλου τίποτε, τὸ εἰξεύρω καλὰ ἐγώ, ἤμην παρὼν εἰς τὴν κατ' οἶκον ἔρευαν . . . — Ἐγὼ ὅμως σὲ λέγω ὅτι ἤνουν δύο γυναῖκας πρόφην εὐγενεῖς. — Μάλιστα, ἀλλὰ δὲν ἐζήτουν αὐτάς. . . — Ἄ! καὶ τί ἐζήτουν; — Ἐνα ἀριστοκράτην. — Δὲν εἶναι ἀλήθεια, δὲν ἐζήτουν κανένα ἀριστοκράτην . . . ἀλλὰ ἓνα δημοσιογράφον, ἐκείνον ὅστις ἔγραψε τὸ περίφημον παράρτημα τοῦ ἀριθ. 13. — Τὸν Χενιέρον; τὸν Ἀνδρέαν; — Ἰσα, ἴσα! — Ἄλλ' αὐτὸς δὲν εἶναι ἀριστοκράτης, ὁ Ἀνδρέας Χενιέρος. — Ὄχι· εἶναι

(1) Ἐνταῦθα ἡ συγγραφεὺς ἢ ἡ Κόμησσα περιπίπτει εἰς λήθην, διότι προηγουμένως μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ Διονύσιος πρὸ μιᾶς ἡμέρας ἔφερε τὴν ἐπιστολὴν τῆς Κομήσσης εἰς Πασσῦ. Πῶς λοιπὸν ἡ Κόμησσα δὲν ἐγνώριζε τὴν ἐκποίησιν τῆς ἐπαύλειος; Σ. Μ.

συγγραφεὺς καὶ φίλος τοῦ Ρούχερ. — Συγγραφεὺς δὲως ἀριστοκράτης. Ἐγραψε τὸν *Φιλόμορον* καὶ τραγωδίας. — Καὶ τίποτε δὲν εἶπαν εἰς τὰς δύο γυναῖκας τὰς πρόφην εὐγενεῖς; — Δὲν εἶναι πρόφην εὐγενεῖς, καὶ δὲν ἐδύνατό τις νὰ τὰς εἶπῃ τι· αὐταὶ εἶναι πολίτιδες καθῶ, ὅλος ὁ κόσμος, καὶ δὲν ἐπροξένησαν εἰς κἀνένα κακόν. — Λοιπὸν, διατί ἐξέτασαν τὴν οἰκίαν τῶν δύο τούτων πολιτιδῶν; παρεβιάσαν τὸ Σύνταγμα. — Σὺ νομίζεις πάντοτε ὅτι παραβιάζουν τὸ Σύνταγμα! Ἐμαθον ὅτι ὁ ἐφημεριδογράφος Ἀνδρέας Χενιέρος εἶχε κατοικήσει εἰς τὴν οἰκίαν αὐτήν· ὁ ξενοδόχος τῆς Δύρας τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ εἶπε, καὶ ἐνήρηξαν κατ' οἶκον ἔρευραν· βλέπεις λοιπὸν ὅτι δὲν εἰσέυρεις τί λέγεις ὅταν λέγῃ; ὅτι παραβιάζουν τὸ Σύνταγμα.

Ὁ διάλογος οὗτος ἐξετείνεται, ἀλλ' ὁ Ἀνδρέας ἔμαθεν ἤδη πᾶν ὅτι, ἐδύνατο νὰ μάθῃ. Ὄνομά τι ἤχησεν εἰς τὴν ἀκοήν του καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο τὸν ἀνεκάλεσεν ἀμέσως εἰς ἄλλα καθήκοντα ἅτινα φέρουσι τὴν λήθην καὶ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ εἰς τὴν εὐγενῆ καρδίαν.

— Πτωχὲ Ρούχερ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ἀποφασίζων δραστηρίως· — κ' ἐγὼ τὸν ἐλησμόνου! ἄς δράμω εἰς αὐτόν· δυστύχημά τι βεβαίως τὸν ἀπειλεῖ· ἦτον συνένοχός μου. . . ὦ Θεέ μου! δός μοι τὸν καιρὸν νὰ τὸν σώσω!

Ὁ ἀθῶος μηρυτής.

Ἀλλὰ φθᾶς εἰς τὸν πρὸς ἄν ὄρον ὁ φίλος δὲν εὔρε πλεόν τὸν φίλον· ὁ Ρούχερ ἐγένετο ἄφαντος, καὶ οὔτε ἀμφιβολία ἐδύνατο νὰ ὑπάρξῃ περὶ τῆς τύχης του· ὁ Χενιέρος ἐνόησεν ὅτι ὁ ποιητὴς τῶν Μηνῶν ὁ συντάκτης τῆς Ἐφημερίδος τῶν Παρισίων, ὁ συνένοχος τῆς ἀθωότητός του ἦτον ἤδη ἐρριμμένος εἰς τὸ βάθος τῶν εἰρητῶν ἐκείνων ἀφ' ὧν ἐξήρχοντο οἱ κρατούμενοι μόνον διὰ ν' ἀποθάνωσιν.

Ὅθεν, οὐχὶ διὰ νὰ φωτισθῇ ἐπ' ἀμφιβολίας ἀλλὰ διὰ νὰ κλαύσῃ μετ' ἑτέρου φίλου δι' ἀλήθειαν θλιθερὰν, ἔδραμεν εἰς Πασσὺ εἰς τοῦ Κ. Παστορέτου, καὶ ἐμπνευσίς δὲν ἐβοήθησε καλεῖτερον τὸ ὀλέθριον πεπρωμένον ἀνθρώπου. Ἡ οἰκία τοῦ Κ. Παστορέτου διέκειτο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς ἔρευναν τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πολίτου Γενῶ· ὁ δὲ νοήμων οὗτος ἀνακριτὴς εἶχε διαταγὴν νὰ συλλάβῃ καθ' ὅδον ἅπαντας τοὺς ὑπόπτους.

Διότι τοιαύτη ἦτον ἡ θέλησις τοῦ Φουκιέ Τενβίλ καὶ τοῦ Κολλῶ Δερβουᾶ, τῶν ἐχθρῶν τούτων ὄλου τοῦ κόσμου καὶ αὐτῶν ἑαυτῶν, τῶν δύο τούτων δικτατόρων τῶν καθημένων ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ δημίου, καὶ κυριαρχούντων τότε καὶ τοῦ Ροβεσπιέρρου αὐτοῦ. Ὁ Κολλῶ Δερβουᾶ ἦτον αὐτοχειροτόνητος προμηθευτὴς τῆς λαϊμητόμου, καὶ εἰς οὐδένα παρεχώρει τὸ δικαίωμα νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο· καὶ ἐννοεῖται διατί· ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε παλαιὰς ἐκδικήσεις νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ πολυαριθμούς κατ' αὐτοῦ ἀποπειράς νὰ τιμωρήσῃ.

Πῶποτε δὲ μὴ γνοὺς τοὺς ἐχθρούς του, εὔρε τὸ μυστήριον τῆς ἐξοντώσεως ὄλων, λαϊμοκοπῶν τὸν κόσμον ὀλόκληρον. Ὁ Κολλῶ Δερβουᾶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐξεσπύριττετο εἰς τὸ θέατρον πρῶτον ὡς κακὸς ποιητὴς, καὶ ἔπειτα ὡς κακὸς ἠθοποιὸς, ὡς λέγεται.

Ἡ δὲ μακρὰ αὕτη σειρά τῶν προσβολῶν τοῦ κοινου ἐνέμεινεν ἀνεξάλειπτος εἰς τὴν μνήμην του καὶ οἱ ὄφεις τῶν δραματικῶν Ἑρρινύων ἐξέσχιζον ἀκαταπαύστως διὰ τῶν συριγμῶν των τὴν καρδίαν τοῦ τρομεροῦ τούτου Ὀρέστου. Δι' αὐτὸν ὄλοι οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ὑποπτοί, καὶ κυρίως τοὺς ὑπόπτευσεν ὅτι τὸν διεσπύριζαν εἰς θεάτρον τι πρὸ τοῦ 1789· Ἡ ἱστορία ποτὲ δὲν ἐστάθμισεν ἀποχρώντως τὰ μυστικὰ αἷτια τὰ παρασύροντα ἄνδρας τινὰς πολιτικούς εἰς ἐκδικήσεις ἀπλήστους. Παροδικῶς δὲ ἡμεῖς ἐξηγήσαμεν τὰ αἷτια τοῦ Κολλῶ Δερβουᾶ τοῦ τυράννου τούτου τοῦ Ροβεσπιέρρου καὶ τῆς Συμβατικῆς.

Ὁ πολίτης Γενῶ, ὁ ἀπόστολος τοῦ Κολλῶ Δερβουᾶ, εἶδεν αἴφνης ἐρχόμενον εἰς τοῦ Κ. Παστορέτου νέον τινα ἄνδρα ἔχοντα τὴν χροιάν τοῦ προσώπου νευρώδη, τὴν στάσιν ἀποφασιστικὴν, φλογερὸν τὸ ὄμμα, καὶ ἀνεγνώρισεν ἀμέσως ἀναμφισβήτητον ἐχθρὸν τοῦ ἠθοποιου Δερβουᾶ.

— Τὸ ὄνομά σου; τῷ εἶπε — Τί τὸ θέλετε; ἠρώτησεν ὁ Χενιέρος ἀντὶ ν' ἀποκριθῇ. — Ἀποκρίσου εἰδεμὴ σὲ συλλαμβάνω. — Κελά! εἶπεν ὁ Χενιέρος θὰ σοῦ εἰπῶ τὸ ὄνομά μου, διότι σέβομαι ἑμαυτὸν, διότι δὲν συνειθίζω νὰ τὸ κρύπτω, διότι εἶναι ἐντιμὸν. Εἶμαι ὁ Ἀνδρέας Χενιέρος. — Ὁ ἐφημεριδογράφος; — Μάλιστα. — Ὁ συγγραφεὺς; — Ναί. — Ὁ ἐχθρὸς τῆς ἐλευθερίας; — Ψεύδουσαι. — Δὲν ἔγραψες σὺ τὸ παράρτημα τοῦ ἀριθμοῦ 13; — Μάλιστα· δὲν τὸ ἀρνοῦμαι. — Δὲν ἔγραψες ἐναντίον τοῦ Κολλῶ Δερβουᾶ καὶ τοῦ Φουκιέ Τενβίλ; — Ὅχι ἀρκετὰ. — Σὲ συλλαμβάνω ἐν ὀνόματι τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου· εἶσαι ὑποπτος. — Δὲν φοβοῦμαι τίποτε· εἶμαι ἀθῶος. — Τὸ ἐπαναστατικὸν δικαστήριον καὶ ὁ Κολλῶ Δερβουᾶ δὲν ἀναγνωρίζουσι κἀνένα ἀθῶον ἐξ ὄλων τῶν ὑπόπτων.

Ὁ Γενῶ ἔγραψε διαταγὴν καὶ τὴν ἐνεχειρίσεν εἰς ὄπαδόν του τινα· δύο ἐνοπλοὶ οἵτινες δὲν ἦσαν στρατιῶται πρὸς τιμὴν τῆς δημοκρατικῆς στολῆς ἐπελάθοντο βία τοῦ ἐνδόξου ποιητοῦ τὸν διέταξαν καὶ ἀνέβη εἰς μικρὸν ὄχημα δι' οὗ τὸν ἔφερον εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Λουξεμβούργου.

Ὁ ἐπιστάτης τῶν φυλακῶν τούτων ἔλαβε τὴν διαταγὴν μεμφιμοιρῶν ὡς ξενοδόχος ἐπιφορτισμένος πληθὺν ξενιζομένων, καὶ ἀπέδωκε τὸ χαρτίον λέγων ὅτι δὲν ἦτον συντεταγμένον ἐν τάξει. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Γενῶ ἐπέμεινεν ἀπαγγείλας τρεῖς τὸ ὄνομα τοῦ πατρωνός του· ἀλλ' ὁ ἐπιστάτης ὅστις εἶχεν ἐπίσης τὴν ἀλαζονίαν καὶ τὴν περὶ τῆς πολιτικῆς ἀξίας του πεποίθησιν, ἔκλεισε τὴν θύραν τοῦ φυλακείου του, καὶ τὴν ἐμανδάλωσε θορυβῶδῶς.

οὐδὲ ὅλως μεριμνῶν περὶ τῶν ἐνταλαμάτων φυλακί-
σεως τοῦ πολιτοῦ Γενῶ.

Κατὰ τὴν σκηνὴν δὲ ταύτην ὁ Χενιέρος ἐτήρη-
σεν ἐντελῆ ἀπαθειαν.

Ἀπὸ τοῦ Δουξεμβούργου ἡ ἄμαξα διευθύνθη πρὸς
τὰς φυλακὰς τοῦ Ἁγίου Λαζαροῦ. Ἐνταῦθα ἡ κά-
θειρις δὲν ἀπήντησεν οὐδεμίαν δυσχέρειαν. Ὁ ἐ-
πιστάτης δὲν εἰςευρε ν' ἀναγνώση, ἀλλ' εἰς τὰ ὀ-
νόματα τοῦ Γενῶ, καὶ τοῦ Κολλῶ Δερβουά εἰς
οὓς ἐχρῶσται τὴν ἀφθονον διατροφὴν του, ἐκλίνε
σεβασμίως τὴν κεφαλὴν, καὶ ἠνέωξεν εἰς τὸν ποιη-
τὴν τὴν φοβεραν δίοδον τῆς εἰρκτῆς.

Ὁ Ἄνδρέας εὔρε τότε εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς
του τὴν μεγαλὴν ἐκείνην παρηγορίαν ἧτις ἔρχεται
εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν ἐφο-
δον τῶν συμφορῶν· ἀφῆκεν ἤδη τὴν ἐλπίδα ἐπὶ
τοῦ καταφλίου τῆς εἰρκτῆς ἀλλὰ τὸ θάρρος του
τὸν συνώδευσε δια μέσου τῶν πενθίμων κικλι-
δων, καὶ μόνον τὸ θάρρος ἀντικαθίστησι τὴν ἀ-
πωλεσθεῖσαν ἐλπίδα.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἦτο πολὺ δύσκολον
νὰ μαθῆ τις τὴν δικαστικὴν φυλακίαν πολιτοῦ
διὰ τοῦ ὄργανου τῆς δημοσιότητος. Ὁ Μηνύτωρ
ἐπέμενε σιγῶν περὶ τῶν γινομένων ἐν ταῖς φυλα-
καῖς, καὶ κἀνεν δημόσιον φύλλον δὲν ἀνεπλήρου
τὸ ἀπειρον κενὸν τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος. Ἦτον
λοιπὸν ἀδύνατον κατὰ τὰς πρώτας στιγμάς, νὰ
φωτισθῆ τις περὶ τῆς ἀληθοῦς τύχης συγγενοῦς ἢ
φίλου γενομένου ἀφάντου. Διὰ τοῦτο ἡ Κόμησσα
Μαργαρίτα ἧτις εὔρεν εἰς τὴν θύραν τῆς ἐπαύ-
λεως τοῦ Βιρφυλαῖ τὴν αὐτὴν ἀπόκρουσιν τῆς προ-
τεραίας, ἔχασεν ἀμέσως τὰ ἴχνη τοῦ Ἄνδρέου,
κυρίως μάλιστα ὅτε πρὸς ἐντελῆ ἀπελπισίαν εὔ-
ρεν εἰς τὴν χαμηλὴν ὁδὸν τοῦ Πασοῦ, ἔρημον τὴν
οἰκίαν του. Βεβαίως δὲ ἂν ἠρώτα τινὰς οἰκοῦν-
τας ἐκεῖ εἰς προάστειον τῶν Παρισίων, ἐδύνατο
νὰ λάβῃ πληροφορίας ἀλλ' ἡ σύνεσις καὶ ἡ προ-
φύλαξις ἦσαν τότε δύο ἀρεταὶ λίαν κοιναί. Τὸ μὴ
ἀποκρίνεσθαι ἐφαίνετο ἀγαθὴ τις ἀρχὴ ασφα-
λείας. Ἡ σιωπὴ δὲν ἐνοχοποιεῖ, ὁ δὲ λόγος εἶναι
κινδυνώδης εἰς τὰς ἐποχὰς τῶν ἐπαναστάσεων.

Ἡ Κυρία Πρεσοῦ κατέβαλε πᾶσαν διανοητικὴν
προσπάθειαν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς διαμονῆς ἢ
τῆς τύχης τοῦ Ἄνδρέου, ἀλλ' ὑποκειμένη αὐτὴ ἡ
ἰδία εἰς τὴν μάλιστα αὐστηρὰν προφύλαξιν, εὔ-
ρίσκετο περιωρισμένη, διὰ τὰς ἐρεῦνας της, εἰς ὀ-
ρια λίαν στενά. Μάταιαι λοιπὸν ἦσαν αἱ ἀπόπει-
ραι αὐτῆς. Ἦτον ἀνάγκη νὰ περιμείνῃ τὰς ἀπο-
καλύψεις τοῦ μέλλοντος, τὴν φωνὴν ταύτην ἧτις
ὀμιλεῖ, καὶ νὰ περιμείνῃ ὑποκειμένη εἰς τὴν πυ-
ρετώδη ἀγωνίαν καθ' ἣν ἡ ὑπομονὴ παλαίει κατὰ
τῆς ἀπελπισίας.

Χρόνος λίαν μακρὸς διέβησεν. Ἡ Κ. Πρεσοῦ
λαβοῦσα πλαστὸν ὄνομα κατόκησε μετὰ τῆς Ἀ-
γγελικῆς εἰς μικρὰν οἰκίαν ἐν Χαϊλλῶ. Ἐκεῖ, ἀ-
νεγίνωσκε πᾶν ὅ,τι ἐστέλλετο ἐκ Παρισίων πρὸς
τὴν ζωὴν ἀν ἐφήμερον περιέρχεται δι' ἐφημερί-
δων καὶ διὰ σατυρῶν. Τότε τρία ἰκρίωματα διαρ-

κῆ ἐλαιμοκόπου τοὺς Γάλλους εἰς τὴν πλατεῖαν
τῆς ἐπαναστάσεως, ἐν τῷ κέντρῳ τῶν Παρισίων,
καὶ εἰς τὸ δρύφρακτον τοῦ Θρόνου (καλούμενον
δρύφρακτον ἀνατετραμένον) ἀλλὰ μόνις ὀνόμα-
τά τινα θυμάτων ἐφθانون μέχρι τῆς δημοσιότη-
τος. Τὴν ἐπιούσαν δὲ τῶν μεγάλων ἐκείνων θυ-
σιῶν, ἐλπίς ἀσθενῆς ἐνεθάρρυνε τὴν Κ. Πρεσοῦ.

Ἄνθρωπος ἔνδοξος ὡς ὁ Ἄνδρέας Χενιέρος, ἔλεγε
καθ' ἑαυτὴν συχνάκις, δὲν εἰμπορεῖ ν' ἀφανισθῆ
ἀσῆμως ἐπὶ ἰκρίωματος χωρὶς νὰ διεγειρῆ περὶ
τὸ πτώμα του κραυγὴν μίσους ἢ οἴκτου.

Πρέπει νὰ εἰσδύσῃ τις βεθέως οὐχὶ ὡς ἱστο-
ρικὸς, ἀλλ' ὡς παρατηρητὴς, εἰς τὰς αἱματηρὰς
καὶ πενθίμους σκηνὰς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διὰ νὰ
διαβλέψῃ τὴν ὠχρὰν ἀκτίνα τὴν ἀποκαλύπτου-
σαν τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν γε-
γονότων. Διὰ τοῦτο σήμερον, ἀπομένει τις ἐκ-
πληκτικὸς κατ' ἀρχὰς ὅταν ἀναγινώσκῃ ὅτι ὁ Ἄνδρέας
Χενιέρος ἦτον ἐντελῶς λησμονημένος εἰς τὴν φυ-
λακίαν του. Οὐδεὶς ἐσκέπετο περὶ αὐτοῦ, καὶ αὐ-
τοὶ προσέτι οἱ τραχύτεροι τῶν ἐχθρῶν του· ὁ
Δερβουά καὶ ὁ Τενβίλ ἀφοῦ διέταξαν τὴν φυλά-
κισιν τοῦ περιωνύμου ποιητοῦ, οὔτε κἀν τὸν ἐ-
νεθυμοῦντο πλέον. Ἐρέροντο πρὸς ἄλλους ἐχθροὺς,
καὶ εἰς τὰ τεταραγμένα πνεύματα, καθέσον ἐκά-
στη ἡμέρα ἀνελόγις πρὸς αἰῶνα ὄλων σφαγῶν
καὶ γεγονότων, ἢ προτεραία ἦτον ἤδη παρελθὸν
ἀρχαῖον, οὐτινος ἢ ἐνθύμησις δὲν ἐδύνατο μελῶν
νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν ὑπᾶτων μελῶν
τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας. Οἴμοι! ὁ ἀνθρώ-
πινος ἐγκέφαλος εἶναι πολὺ ἀσθενῆς εἰς τὴν δο-
κιμασίαν τῶν καταστροφῶν ἃς αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐ-
φευρίσκει! Ἴδου τί ἀγνοοῦσι πολλοὶ ἱστορικοὶ καὶ
πολιτικοὶ ἄνδρες· ἡ φοβερωτέρα ἀφροσύνη, ἡ δί-
ψα τοῦ αἵματος, ἐντυπώνει κηλίδα εὐρείαν εἰς τὸ
μέτωπον· καὶ τότε ὁ κακὸς δαίμων κυβερνᾷ τὸν
κόσμον, οἱ δὲ ἐγκληματῖαι ὡς ὁ Κολλῶ Δερβουά
καὶ ὁ Φουκιὲ Τενβίλ εἶναι διὰ τὸν ἦσυχον θεατὴν
μόνον ἀφρονες μανιώδεις.

Τὸ προσδοκώμενον τυχαῖον ἐπῆλθεν. Ἡ Κ. Πρε-
σοῦ ἀνεγίνωσκέ ποτε τὸν Μηνύτωρα καὶ ἀνεσκίρτησε
βλέπουσα τὸ ὄνομα τοῦ Χενιέρου εἰς τὸ τέλος ἐπι-
στολῆς τινος· μετὰ δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ὑπῆρχεν ἐ-
πιγραφή ὁδὸς Κλερὺ 97.

Τότε δὲν ἐσυμβουλευθῆ πλέον τὴν φρόνησιν· ἡ
Μαργαρίτα ἐνεδύθη ἐσθῆτα ταπεινὴν, καὶ διευθέ-
τησε τὸν κεφύφαλόν της λίαν ἀστυκῶς, ἐπέβαλε
τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τὴν φίλην της Ἀγγελικὴν, καὶ
κατέβη ἀπὸ τοῦ Χαϊλλῶ διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν
φοβερὰν ἐκείνην πόλιν, εἰς ἣν τῆ ἀπηγορεύετο ἡ
εἰσόδος ἐπὶ ποιητῆ θανάτου.

Αἱ δύο γυναῖκες ὠδευσαν παρὰ τὸ Κουρλαρὲν
καθ' ὄλον αἵτου σχεδὸν τὸ μῆκος καὶ ἐτράπησαν
ἀριστερόθι εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία ἅτινα διέβησαν
διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν θῆαν τοῦ αἵματος ποτί-
ζοντος τὴν πλατεῖαν τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἦτον τότε Ἰούλιος μεσῶν τοῦ 1794. Οἱ Πα-
ρίσιοι ἦσαν μελαγχολικοὶ καὶ σκυθρωποὶ εἰς τινα

μέρη και εις ἄλλα ἀνήσυχτοι ἢ τεταραγμένοι. Τὰ καταστήματα ἐραίνοντο ἀνοικτὰ διὰ τὸν τύπον και διὰ τὰ δώσωσιν ἀέρα και οὐχὶ ἀγοραστάς εις τὰ ἐμπορεύματά των. Εἰς τὰς δημοσίους ἀγοράς ἢ σιτοδεία ἦτον προδηλοτάτη. Ἐμάντευσεν δέ τις ὅτι μεγάλη πρωτεύουσα ὀλόκληρος ἐτρέφετο διὰ ταραχῶν, τοῦ ἐφημέρου αὐτοῦ ἐπιουσίου ἄρτου.

Ἡ Κ. Πρεσβὺ ἐκύτταξεν ἀδιαφόρως τὸ πανόραμα ἐκεῖνο πόλεως, ἥτις ἐπαίριζε μετὸν θάνατον διότι οὐδὲν ἐδύνατο νὰ τὴν ἀποτρέψῃ τοῦ σκοποῦ της. Διήλθε βραδέως και πυρέσσουσα τὴν καρδίαν, τὰς ἀναριθμήτους ὁδοὺς τὰς ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Χιλλῶ και τῆς οἰκίας πρὸς τὴν διευθύνετο, και πολὺ εὐτυχῶς εἰσῆχθη ἀμέσως εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Κ. Χενιέρου.

Ἐκεῖ εὗρε γέροντα πλέον ἢ ἐβδομηκοντούτη τὸν πατέρα τοῦ μεγάλου ποιητοῦ.

Εἰς ἡμισείας δὲ ὥρας συνομιλίαν τὸ πᾶν ἐβρέθη μεταξὺ των, ἀπεκαλύφθη, ἐγνωρίσθη. Ὁ γέρον ἐθλίβε τὰς χεῖρας τῆς Μαργαρίτας, και ἐκλαίεν ὡς παιδίον και τῇ ἀληθείᾳ ἀφ' ἧς ἡ θλιβερὰ ἀνθρωπότης κλαίει, ποτὲ δάκρυα δὲν εἶχον τρομερωτέραν αἰτίαν νὰ χυθῶσιν.

Ὁ δυστυχῆς οὗτος πατήρ, ὁ ἴδιος εἶχε καταγγεῖλαι τὸ τέκνον του.

Ἐλησμόνησαν τὸν Χενιέρου εἰς τὸ βάθος τῆς εἰρκτικῆς του, και ὁ πατήρ αὐτοῦ εἰλικρινῆς και ὑπερήφανος δημοκράτης ὑπεβλήθη εἰς δοκιμασίαν πολὺ τραχιάν, ἔγραψε περιπαθεστάτην ἐπιστολὴν εἰς τὸν Κολλῶ Δερβουά και εἰς τὸν Φουκὲ Τενβίλ ζητῶν τὴν χάριν τοῦ υἱοῦ του!

Οἱ δύο οὗτοι ἀνθίπατοι δυνατώτεροι τοῦ δικτάτορος ὡς τὸ ἀπέδειξαν κατὰ τὴν 9 Θερμιδῶρου ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν τοῦ πατρὸς Χενιέρου, και τύπτοντες τὰ μέτωπά των τὰ στερημένα μνήμη. « Πῶς! ἀνέκραξαν, ὁ Ἄνδρέας Χενιέρου ὑπάρχει ἀκόμη! ἀμέσως νὰ φερθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου! » Τοιαύτην ἔλαβον ἀπάντησιν ὁ πατήρ, και τώρα ἐκτιμῆσατε τὴν ἀπελπισίαν του.

— Εἰξεύρετε τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν δικαστῶν; ἠρώτησεν ἡ Κόμησσα ἀναλυομένη εἰς δάκρυα. — Μάλιστα Κυρία, ἀπήντησεν ὁ Κ. Χενιέρου, ἀλλ' οἱ τρεῖς οὗτοι δικασταὶ εἶναι τρία δημιουργήματα τοῦ Κολλῶ Δερβουά εἶναι δυνατόν νὰ τοὺς κινήσωμεν εἰς συμπάθειαν; και ἔπειτα ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἐνέα ἔνορκοι! . . . — Ὡ! δὲν φοβοῦμαι τοὺς ἐνόρκους! αὐτοὶ εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἄνθρωποι, ἔχουσι ψυχὴν και καρδίαν . . . εἶναι ἀπὸ τὸν λαὸν αὐτοῖ! ἀλλ' οἱ δικασταὶ εἶναι τοῦ Ἑρβουά! αὐτοὺς πρέπει νὰ ἴδωμεν, και Θεοῦ βοηθοῦντος, τίς οἶδε; δύναται τις νὰ κατορθώσῃ ἕνα θύμα εἰςμπορεῖ τις δι' ὀλίγας στιγμὰς νὰ ἀναστήσῃ τὴν ψυχὴν και τὴν καρδίαν εἰς τὰ πλάσματα τοῦ Κολλῶ Δερβουά.

Ὁ Κ. Χενιέρου ὠνόμασε τοὺς τρεῖς δικαστὰς ἐξ ὧν τελευταῖος ἦτον ὁ Κλαύδιος Μουριέ.

— Ὁ Κλαύδιος Μουριέ! ἀνέκραξεν ἡ Κ. Πρεσ-

βὺ συμπλέκουσα τὰς χεῖρας ἐν ἐξάψει· ὁ Κλαύδιος Μουριέ! τὸν γνωρίζω! ὑπάγω νὰ τὸν ἴδω χωρὶς νὰ περάσῃ στιγμὴ εἶναι ἀνὴρ ἐνεργητικὸς, και δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν γνώμην του εἰς τοὺς συναδελφούς του διὰ τοῦ λόγου διὰ τοῦ βλέματος· Κύριε Χενιέρου, μὴ ἀφίνετε νὰ σκεφθῶ, διότι σκέψεις συνήθεις δύναται νὰ μ' ἐμποδίσωσι, και δὲν θέλω νὰ μετρήσω τὸ πλάτος τῆς ἀβύσσου πρὶν πηδήσω τὴν ἀβύσσον. . . Ποῦ κατοικεῖ ὁ Κλαύδιος Μουριέ; . . . Καλὰ! τρέχω εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Κλίμακος, και ὁ παντοδύναμος ἐστὼ βοηθός μου!

Ἡ Μαργαρίτα καταβάσα εἰς τὴν ὁδὸν ἤρχισε βραδέως βαδίζουσα διὰ νὰ μὴ διεγειρῇ ὑπόνοιαν τινα. Καὶ ἐνῶ διήρχετο στοῖαν τινα ἀνακτόρων τῆς ἰσότητος ἤκουσε λίαν διακεκριμένως ἀπαγγελομένον τὸ ὄνομα τοῦ Ἀνδρέου Χενιέρου, και ἐκ τούτου ἐβράδυνεν ἐπὶ πλέον τὸ βῆμά της διότι πολὺ ἐπεθύμει νὰ μάθῃ τι ὁ λαὸς ἐφρόνει περὶ τοῦ δυστυχοῦς ἐκεῖνου νέου ἀνδρός.

Ὅτι δὲ ἤκουσε τῇ ἐνέπνευσε χαρὰν τινα, και ἐλπίδα. Οἱ δημοῖοι λάλοι δὲν ἐξέφραζον οὐδεμίαν ἀγανάκτησιν κατὰ τοῦ Ἀνδρέου Χενιέρου. Πολλοὶ μάλιστα τὸν ὑπεράσπιζον, πρὸ πάντων οἱ γραμματισμένοι τῆς δημοσίου πλατείας. Ἀπήγγελλον προσέτι στίχους τοῦ *Tiberio* οὗς ἀπέδιδον ἐσφαλμένως εἰς τὸν συγγραφεῖα τοῦ ἀρ. 13 ἀλλ' οὐδεὶς ἀντέκρουε τὴν πλάνην. Ἡ γενικὴ συμπάθεια ἐφάνετο ὑπὲρ τοῦ δυστυχοῦς φυλακισμένου ὃν ἀνέμενε τὸ ἀδυσώπητον δικαστήριον. Πρέπει νὰ εἴπωμεν τὴν ἀλήθειαν ὅτι τὰ πνεύματα ἤρχιζον νὰ χορταίνωσιν ἐξ αἵματος και ἐκδικήσεων, ὅτι τὸ ἐπαναστατικὸν δικαστήριον ἀπέβαλλεν ἤδη τὴν εὐνοίαν τοῦ ὄχλου, και ὅτι τὸ ἰκρίωμα, θέγμα πολυφοίτητον ἄλλοτε, ἐφάνετο καθεκῆστην ἐγκαταλιπούμενον παρὰ τῶν μάλιστα ἐνθουσιωδῶν θαυμαστῶν του· ὅταν ὑπὲρ τὸ μέτρον χύνεται τὸ αἷμα, τὸ μῖσος ἐκλείπει ταχέως εἰς τόπον ὅπου γενναῖον εἶναι τὸ φρόνημα.

Ἡ Κ. Πρεσβὺ ἐφθασεν εἰς τὸ μέσον τῆς μικρᾶς ὁδοῦ τῆς κλίμακος εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀδυναμίας, ὥστε ἐδέησε νὰ ἐνισχυθῇ διὰ συλλογισμῶν εἰς τὴν ἁγίαν ἀφοσίωσίν της πρὶν ἢ ἀναθῆ τὴν κλίμακα τοῦ ἀρχαίου ἀνθυπάτου τῶν Βερσαλλιῶν. Γυνὴ τις γνωστὴ ἡμῖν ἢ οἰκονόμος τοῦ Κλαυδίου εἰσῆγαγε τὴν Κ. Πρεσβὺ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κυρίου της, και ἀναγνωρίζουσα αὐτὴν διὰ μέσου τοῦ προκλήματος, ἀνέκραξεν.

— Σὺς Κυρία ἐδῶ! — Μὲ γνωρίζετε λοιπὸν; εἶπεν ἡ Μαργαρίτα. — Ἄν σὰς γνωρίζω πολὺ. Κυρία! εἶπεν ἡ οἰκονόμος μειδιῶσα. Ἐκατοικεῖτε εἰς τὸ πλευρόν μας, ὁδὸς Δεξαμενῆς εἰς Βερσαλλίας. Σὰς ἐβλεπα καθημέραν εἰς τὸν ἐξώστην σας ὅταν ἐποτιζετε τὰ ἄνθη σας. — Λοιπὸν, Κυρία, εἶπεν ἡ Μαργαρίτα μετὰ χάριν γοητευτικὴν, εἰξεύρετε ὅτι εἶμαι μία πρῶν ἐυγενῆς, και ὅτι εἰς Πηρισίους ἢ μόνη παρουσία μου εἶναι ἔγκλημα τιμωρούμενον μετὰ θάνατον. — Κυρία,

πεν ἡ οἰκονόμος, δὲν ἀνακατόνομαι ποτὲ εἰς τὰ τοιαῦτα, ἐγὼ. Ἐδῶ εἰς τὴν οἰκίαν ἔχομεν ἀρκετοὺς πολιτικούς, ἐγὼ περὶ τὸν καιρὸν μου μὲ τὰς ἐδικὰς μου ὑποθέσεις. Ἐχῶ δύο ἀνθρώπους ὅπου τρέφω, καὶ ὅταν εἶναι σιτοδεία, αἱ ὑποθέσεις μου γίνονται παραπολλά. — Κυρία, ἐπεθύμουν νὰ ὁμιλήσω εἰς τὸν πολίτην Κλαύδιον Μουριέ, εἶπε τρέμουσα ἡ Κ. Πρεσσύ. Πιστεύετε ὅτι θὰ ἐπιστρέψει γρήγορα; διότι βλέπω βέβαια ὅτι δὲν εἶναι ἐδῶ τώρα. — Μάλιστα Κυρία, ἐξήλθε . . . καὶ . . . εἰξεύρετε διατί . . . ὁ πολίτης Μουριέ εἶναι δικαστὴς τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου. Δὲν εἰξευρε τί νὰ κάμη . . . ἄνθρωπος ἐνεργητικός . . . ἔγραψεν εἴκοσι ἐπιστολάς εἰς τὸν Ροβεσπιέρρον, πότε μὲ αὐθάδειαν πότε μὲ φιλικὸν τρόπον. Καὶ ἔπειτα, τὸν ἐπεριμένεν εἰς τὴν θύραν τῆς Συμβατικής διὰ νὰ τοῦ κάμη σκηνάς· ὦ! τί σκηνάς! Τέλος πάντων, τί νὰ σὰς εἰπῶ ὠραία μου γειτόνισσα; διὰ νὰ τὸν ξεφορτωθῇ ὁ Ροβεσπιέρρος τοῦ ἔδωκε μίαν θέσιν δικαστοῦ. . . ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἀξίζει τίποτε δι' αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα. . . Λάβετε τὸν κόπον νὰ καθήσετε Κυρία. Ἐὰν θέλετε νὰ τὸν περιμεινετε, πάρετε ἓνα βιβλίον, μίαν ἐφημερίδα, ὅτι ἀγαπάτε . . . ἐγὼ ὑπάγω εἰς τὰς ἐργασίας μου . . . μὲ τὴν ἀδειάν σας. — Καὶ ὁ ἀνεψιὸς του, ὁ Κ. Ἀδριανὸς συγκατοικεῖ μὲ τὸν θεῖόν του; — Μάλιστα Κυρία, καὶ κατ' εὐτυχίαν. Ἐὰν ὁ Κ. Μουριέ δὲν εἶχε τὴν οἰκονόμον του καὶ τὸν ἀνεψιὸν του, μόνον τρέλλα θὰ ἔκαμνε. Τώρα ὁ Κ. Ἀδριανὸς εἶναι εἰς τὸ δικαστήριον μὲ τὸ πλῆθος, καὶ εἰν' ἐκεῖ, καθὼς λέγει, διὰ νὰ δικάσῃ τὸν θεῖόν του. Ὅα ἔλθουν τώρα εἰς ὀλίγον καὶ οἱ δύο. — Τοὺς περιμένω, εἶπεν ἡ Κ. Πρεσσύ.

Καὶ ὑπεκρίθη ὅτι ἀνοίγει βιβλίον, διὰ ν' ἀφήσῃ τὴν οἰκονόμον ἐλευθέραν.

Ἡ ἠρωϊκὴ ἐπίσκεψις.

Ἡ Κ. Πρεσσύ περιέμεινε πλέον ἢ ἐπὶ μίαν ὥραν, καὶ εἰς ἀγωνίαν θανάσιμον τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Μουριέ, καὶ ἐπάλας καθ' ἑαυτῆς διὰ νὰ εὕρῃ τὴν γαλήην καὶ τὴν πνευματικὴν ἐτοιμότητα τὴν τοσοῦτον ἀναγκαίαν εἰς τὰς δυσχερεῖς ἐκείνας συνεντεύξεις, ὧν τὴν λύσιν οὐδὲν δύναται νὰ προαγγείλῃ.

Τέλος ἡ θύρα ἠνοίχθη, καὶ ὁ Μουριέ εἰσῆλθεν ἀποτόμως βαδίζων ὡς οἰκοδεσπότης ὅστις, δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀναγγελαίας. Ἐκινήθη δὲ ἐκπλαγεῖς, εἰς τὴν θεὰν γυναῖκός κεκαλυμμένης τὸ πρόσωπον, καὶ ἐχαίρετῃσεν ὑψῶν τὸν πῖλόν του ὀλίγον τι ἀνώτερον τῆς κόμης, ἀδέξιος ὡς μαθητὴς ἐπαρχιώτης.

Ἡ Κόμησσα Μαργαρίτα ἐκλείσει τὸ βιβλίον, τὸ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἠγέρθη.

Τότε τὸ βλέμμα τοῦ Μουριέ διεπέρασε τὴν καλύπτραν καὶ διασταυρῶν τὰς χεῖρας ἀπήγγειλε ἐ-

πιφώνησιν βραγχῶδη δυσχερῶς ἐκραγεῖσαν ἀπὸ τοῦ στήθους του.

— Εἴθε σεῖς Κυρία!

Ὁ Κλαύδιος ἀπεκάλυψε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐψιθύρισε λέξεις τινὰς ἀκατανοήτους, ἀλλὰ τὸ κίνημα τὸ συνοδεῦον αὐτὰς ἐκάλεε εὐπρεπῶς τὴν ὠραίαν ἐπισκεπτομένην νὰ καθήσῃ.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ Κ. Πρεσσύ ἐκλείσει τοὺς ὀφθαλμούς διὰ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς ἰδέας τῆς, καὶ εἶδεν ὡς ἐν ὀνείρῳ τὸ αἵματοσταγὲς ἰκρίωμα ἀνορθούμενον διὰ νὰ ἀποκεφαλίσῃ τὴν μεγαλοφυῶν. Ἡ φρικώδης αὐτὴ ὄπτασις τῇ ἐνέπνευσεν ὅλον τὸ θάρρος τῆς ἢ γλώσσά τῆς ἐπρόφερε τόνους ἐνεργούς, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς ἦτον ἡ ἡσυχία καὶ ἡ εὐκρίνεια τῶν ἰδεῶν, ἅτινα τῇ ἐφάνησαν ὡς ἀπροσδόκητος βοήθεια τοῦ οὐρανοῦ.

Διὰ τῆς φωνῆς τῆς τῆς διαπεραστικῆς ἦν εὐρίσκει μῆτηρ ὅταν θέλῃ ν' ἀποσπάσῃ τὸ τέκνον τῆς ἀπὸ τὸν φάρυγγα τῶν θηρίων, εἶπε

— Πολίτα Μουριέ, ὀλόκληρος ἡ παρελθούσα ζωὴ μου ἠφανίσθη ἐκ τῆς μνήμης μου· ἐγεννήθην σήμερον τὸ πρῶτ' δὲν σὰς γνωρίζω καθόλου· σὰς βλέπω πρώτην φορὰν σήμερον . . . Μοὶ εἶπαν ὅτι ἡ ψυχὴ σας ἔχει αἰσθήματα γενναία, καὶ ἔρχομαι εἰς ὑμᾶς ἐπιφορτισμένη ἀποστολὴν εὐγενῆ τὴν ὁποίαν μοὶ ἀνέθεσεν εἰς πατῆρ, εἰς γέρον. Τὴν ἐσπέραν ταύτην, αὔριον ἴσως, νέος ἀνὴρ, μεγαλοφυῆς καὶ πλήρης μέλλοντος· μεγάλου, θὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου σας. Τὸ ἔγκλημά του εἶναι τὸ ἔγκλημα ὅλων τῶν ἀθῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. Κατεβλήθη, καὶ ἂν ἡ δικαιοσύνη εἶναι ἀληθὴς, ἡ κεφαλὴ του δὲν θὰ πύσῃ.

Ἡ φωνὴ ἐκείνη ἡ μελωδική, τὸ θεῖον πρόσωπον, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ὅμοιοι πρὸς ἀδάμαντας ὑγροῦς, ἡ ἔξαλλος χάρις ἡ περιστέφουσα τὴν Κόμησσαν ὡς τι σέλας, ἐξήναψεν ὅλον τὸ πάθος εἰς τὰς φλέβας τοῦ Μουριέ· ἐλησμόνησε τὰς γενναίας αὐτοῦ ἀποφάσεις· ἐγένε πάλιν ὁ ἀνθρώπος τῶν Βερσαλλιωῶν, καὶ εἰς τὴν πύρινον ψυχὴν του ὅπου τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ἐπάλασιν αἰωνίως, τὰ ἄγρια αἰσθήματα ἐξεβρόχθησαν, καὶ ἐπέβρεπεν αὐτὸς εἰς φρενήτιδα φοβερὰν.

Τὸ αἷμα ἐξωγκῶσε τοὺς μυῶνας τοῦ τραχήλου του, παρέλυσεν στιγμιαίως τὴν γλώσσάν του, καὶ μόλις ὑποκώφως τραυλίζων κατώρθωσε νὰ διαρθρώσῃ τὰς συλλαβὰς τῆς ἀπαντήσεώς του.

— Κυρία, εἶπε, τίς εἶναι ὁ νέος ἀνὴρ ὅστις ἔχει τὸ εὐτύχημα νὰ ἴηαι τὸ ἀντικείμενον τῆς μεγάλης αὐτῆς μερίμνης σας; — Ὁ υἱὸς ἐνὸς δημοκράτου, ὁ ἀδελφὸς δημοκράτου, ὁ Ἀνδρέας Χενιέρος.

Καὶ βαφὴ ὠχρότητος ἐκάλυψε τὴν πορφυρὰν ὄψιν τοῦ Μουριέ.

— Κυρία, εἶπεν ἀναλαμβάνων βαθμηδὸν τὴν ἐνεργητικότητά τῆς πρὸ λόγου, ὁ Ἀνδρέας Χενιέρος ἔχει ἀπαίσια προηγούμενα. Ἡ γραφίς του ἐξέσχισεν ὡς ὄνουξ θηρίου ὅλους τοὺς ἀληθεῖς πατριώτας· ἔχει ἐχθροὺς μεταξὺ τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας, καὶ ὑπὸ τὰ αὐστηρότατα μέτρα τοῦ περιορισμοῦ εἰς τὸν ὁ-

μὲ ποῖον εὐρισκόμεθα, εἶναι ἀδύνατον ὁ νέος οὗτος νὰ εὕρῃ χάριν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου μας. — Πῶς! Κύριε, ὁ Ἄνδρέας Χενιέρος δὲν εὐρίσκει οὔτε ἕνα ὑπερασπιστὴν μεταξὺ τῶν δικαστῶν του; ἀνεκράξεν ἡ Κ. Πρσσοῦ. Σεῖς ὁ αὐστηρὸς, ἀλλ' ὁ ἀδέκαστος, σεῖς; ὁ δικαστὴς ἀλλὰ δίκαιος; θὰ δώσητε τὴν μέλαιναν ψῆφόν σας! — Κυρία, εἶπεν ὁ Μουριε, διὰ τόνου ἀπειλητικοῦ, κάμνετε ἐν ἀγνοίᾳ σας τὴν στιγμὴν αὐτὴν κίνημα πολὺ ἀπερίσκεπτον, πολὺ κινδυνώδες. . . κίνημα τὸ ὁποῖον οἱ ἐπαναστατικοὶ ἡμῶν νόμοι τιμωροῦν μὲ δικαίαν αὐστηρότητα· ἔρχεσθε νὰ ἐπηρεάσετε τὴν κρίσιν ἐνὸς δικαστοῦ. !. . — Ἐ! Κύριε, εἶπεν ἡ Κόμησσα ὠχρῶσα, καταγγεῖλάτε με, καταγγεῖλατε μίαν γυναῖκα, ἥτις ἔρχεται γενναίως νὰ σας συμβουλεύσῃ πράξιν δικαιοσύνης καὶ φιλάνθρωπίας! — Καλὰ λοιπόν, Κυρία, εἶπεν ὁ Μουριε διὰ φωνῆς πραῦνομένης, ἐπιθύμουν νὰ μάθω, ὁποῖα θὰ ἦτον ἡ ἀμοιβή μου ἂν ἠκολούθουν τὴν συμβουλήν σας; — Τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἀγαθῆς πράξεως Κύριε τὴν εὐρίσκει τις εἰς τὴν καρδίαν του· ἡ συνείδησίς μας ἐπιδοκιμάζει τὰς πράξεις ἡμῶν ὅταν πράττωμεν τὴν δικαιοσύνην τὴν προσεγγίζουσιν ἡμᾶς εἰς τὸν θεόν. Δι' αὐτῆς κερδίζομεν τὴν γαλήνην τοῦ βίου, καὶ ἀποβάλλομεν τὰς βασάνους τοῦ συνειδότης. Ποῖαν ἐπιθυμεῖτε καλλιετέραν ἀνταμοιβήν; — Σημαίνει λοιπόν Κυρία, εἶπεν ὁ Μουριε ζηρῶς, σημαίνει ὅτι δὲν μ' ἐνόησατε καθόλου.

Ἡ δὲ Κόμησσα Πρσσοῦ ἐσιώπη.

— Ἡ μάλλον, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Κλαύδιος, ὑποκρίνεσθε ὅτι δὲν μ' ἐνόησατε.

Ἡ Μιχαρίτα ἐγεθῆσα ἐχώρησεν ἐν βῆμα πρὸς τὴν θύραν. Ὁ Κλαύδιος τῇ ἔπραξε τὴν ὁδὸν, καὶ σταυρόνουν τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους του, καὶ σείων τὴν κεφαλὴν ἥς ἡ κόμη ἐκυμαίνεται ὡς χαίτη λεόντιος,

— Κυρία, εἶπε, κ' ἐγὼ μίαν ἡμέραν σὰς ἐζήτησα τὴν χάριν μου, κ' ἐμοῦ ἡ ζωὴ μίαν ἡμέραν ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν σας, καὶ μὲ ποῖον ὕφος ἀλαζονικῆς θρασύτητος εἶδατε τὴν παραφροσύνην τοῦ πνεύματός μου, τὴν ἀπελπισίαν τοῦ ἔρωτός μου! Ἦμην εἰς τοὺς πόδας σας, καὶ μὲ κατεπτήσατε ὡς ἔντομον· ἦμην μέγας καὶ μ' ἐταπεινώσατε, ἦμην γενναῖος καὶ ἰσχυρὸς καὶ ἠθελήσατε νὰ μὲ φονεύσετε δις, διὰ τοῦ κεραυνώδους περιφρονητικοῦ βλέμματός σας, καὶ διὰ τοῦ ζήφους τοῦ συζύγου σας! Ποῖον δικαίωμα λοιπόν ἔχετε σήμερον εἰς τὴν ἐπιεικειάν μου; Ποία παράδοξος ἀξίωσις σὰς φέρεῖ ἐδῶ, ὅπου καμμία εὐγνωμοσύνη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σὰς περιμένῃ, ὅπου δὲν πρέπει ν' ἀπαντήσετε εἰμὴ τὴν βίαν, καὶ τὸ ἀμείλικτον μῖσος τοῦ ἔρωτος; — Ἠπατήθην, Κύριε, εἶπεν ἡ Κόμησσα ἀνεγείρασα ὑπερηφάνως τὴν κεφαλὴν· ἡ πλάνη μου σὰς ἐτίμα. . . ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐξέλθω. — Ὅχι Κυρία, δὲν θὰ ἐξέλθετε οὕτω, μὲ τὸ θριαμβικὸν αὐτὸ ἦθος· θὰ ἐξέλθετε, ἐγκληματίας ἢ τεταπεινωμένη. Θὰ κράξω μάρτυρας, τοὺς ὁποίους οὔτε θὰ ἐξαίρεσετε οὔτε θ' ἀποδεί-

ξετε ψευδομένους· ἡ πρόην Κόμησσα Πρσσοῦ, ἐξωσθεῖσα τῶν Παρισίων, ἐπανῆλθεν ἐναντίον τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, διὰ νὰ διαφθεῖρῃ ἕνα δικαστὴν, καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ ἐν ὀνόματι τῆς τιμῆς τὴν χάριν ἐνὸς ἀριστοκράτου, τοῦ ἐραστοῦ της! Εἶναι ἀληθές, αὐτό; Ἡ ἐνταῦθα παρουσία σας δὲν εἶναι ἡ μαρτυρία ἢ μάλλον ἀποδεικνύουσα τὸ ἐγκληματίσ σας; Ἐγὼ κὰν τὴν ἀνάγκην νὰ φέρω ξένους διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι εἶναι ἀναμφισβήτητον; Ἡ ἀτιμωσις καὶ τὸ ἰκρίωμα σὲ περιμένουν εἰς τὴν θύραν μου ἐὰν ἡ ἄλαζονία σου δὲν ταπεινωθῇ ἐνώπιον τοῦ ἔρωτός μου!

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Κλαύδιος ἤρπασε τοὺς βραχίονας τῆς Κομήσσης, ἥτις ἐξέβαλε μίαν τῶν κραυγῶν ἐκείνων ὁποῖας μόνον αἱ γυναῖκες δύνανται νὰ ἐκβάλωσι κατὰ τὴν ἐξ ἐφόδου ἁλωσιν τῶν πόλεων.

Εἰς τὴν κραυγὴν δὲ ταύτην τῆς ἀπελπισίας ἡ θύρα ἐκρημνίσθη ἀντὶ ν' ἀνοιχθῇ, καὶ νεανίας τις ἐπεφάνη εἰς τὸ κατώφλιον.

Ἦτον ὁ Ἄδριανός.

Ἡ Μιχαρίτα εὐθὺς ἀπλλαγεῖσα τῆς βίας τοῦ Κλαυδίου, ἔπεσε γονυκλινῆς ῥίπτουσα δύο βλέμματα ὑψηλῆς ἐννοίας, τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ Ἄδριανοῦ τὸ δὲ εἰς τὸν οὐρανόν.

Ὁ Ἄδριανὸς οὐδεμίαν ἀπήγγειλε λέξιν, οὐδὲν ἐποίησε κίνημα, ἀλλ' οὐδενὸς ἀριστοτέχνου χρωστήρ ἐδύνατο νὰ παραστήσῃ ἐπὶ τῆς θόνης τὴν ἐξῆλλον ἀγανάκτησιν τὴν ἐξαστράπτουσιν ἐκ τῆς φλογὸς τῶν ὀμμάτων του.

Οἱ κολασμένοι τοῦ Ἰωσαφάτ ὅσοι θὰ εἴπωιν εἰς τὰ ὄρη νὰ πέσωσιν ἐπ' αὐτῶν, θὰ ἔχουν τὴν στάσιν καὶ τὴν μορφήν ἣν εἶχε κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Μουριε.

Ἡ μικρὰ δὲ σιγὴ ἡ ἐπελθοῦσα κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς σκηνῆς ταύτης ἔπρεπε νὰ λυθῇ ὑπὸ μόνου τοῦ Ἄδριανοῦ.

— Κυρία, εἶπεν, ἐγεθῆτε καὶ ἐξέλθετε ἐντεῦθεν. Ἐὰν σὰς μένη εἰσέτι εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας λείψωνόν τι ὑπολήψεως πρὸς τὸ ὄνομα Μουριε, φυλάξετε ὡς μυστήριον τὸ ἄτιμον θέαμα τοῦ ὁποίου εἴσθε μάρτυς εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην.

Ὁ Κλαύδιος ἔπεσε μηχανικῶς ἐπὶ σκίμποδος, καὶ ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν του μεταξὺ τῶν δύο του χειρῶν, ὡς ἄνθρωπος ἀπεπλανημένος, ὅστις μέλλει διὰ τῆς σκέψεως νὰ πέσῃ εἰς μετάνοιαν.

— Κύριε, εἶπεν εἰς τὸν νέον Ἄδριανὸν ἡ Κ. Πρσσοῦ, ἡ ἐπίσκεψίς μου πρὸς τὸν θεῖόν σας ἔχει σκοπὸν τὸν ὁποῖον μ' εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐγκαταλείψω. — Ὁμίλησατε Κυρία, εἶπεν ὁ Ἄδριανὸς τονίζων τὴν φωνὴν ὡς οἰκοδεσπότης.

Ἡ Κόμησσα τότε ἐξέθεσε τὴν αἰτίαν τῆς ἐπισκέψεώς της, ἀλλὰ λίαν σεμνοπρεπῶς, καὶ μὴ ἀνακαλοῦσα οὐδὲν παρεμπύπτον δυσάρεστον εἰς τὸν Μουριε. (ἠκολούθει).